

Волинський національний університет
імені Лесі Українки

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ТРЕТІЙ РІВЕНЬ ОСВІТИ В УКРАЇНІ:
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ
ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ ВІЙНИ**

27 червня – 7 серпня 2022 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

УДК 378«364»(477)(063)
Т66

Члени організаційного комітету:

Ярош Ярослав Богданович – доктор політичних наук, доцент, декан факультету історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Балабуха Наталія Вікторівна – начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Долинна Олена Миколаївна – завідувач відділу аспірантури та докторантури Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

Філіпович Мирослава Богданівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки, вчений секретар спеціалізованої вченої ради, голова Волинського обласного відділення Центру українсько-європейського наукового співробітництва;

Ковсник Лариса Олексіївна – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри історії та політичної теорії, завідувач відділу аспірантури і докторантури Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

Новодранова Наталія Олександрівна – тренер, провідний інженер-програміст інформаційно-комп'ютерного комплексу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 27 червня – 7 серпня 2022. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 516 с.

ISBN 978-617-554-032-9

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни» (27 червня – 7 серпня 2022 року).

УДК 378«364»(477)(063)

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2022

© Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2022

ISBN 978-617-554-032-9

Особливості використання проектної технології у освітньому процесі закладів вищої освіти	
Кузьменко Н.М.	204
Modern higher medical education in Ukraine: recommendations for the implementation of American innovation activity experience	
Kulichenko A.K.	207
Англійська мова у структурі підготовки здобувача третього рівня вищої освіти	
Купчик Л.Є.	209
Проблема витоку українських здобувачів третього освітньо-наукового рівня за кордон в умовах воєнної агресії росії	
Куриляк В.В.	211
Культура мовлення як ознака професіоналізму	
Лавренюк В.В.	214
Сучасний стан та перспективи підготовки науково-педагогічних кадрів в предметній області проектного менеджменту	
Лапкіна І.О.	217
Діяльність аспірантури і докторантури в умовах воєнного стану	
Лебедєва Ю.В.	220
Підготовка докторів філософії з соціальної роботи	
Левченко Н.В.	222
Напрями вдосконалення підготовки фахівців у закладах вищої освіти як чинник кадрової безпеки України у сучасних умовах війни	
Левченко О.М., В'юник О.В.	224
Новинні канали як база для вибору фактичного матеріалу для філологічних досліджень в умовах війни сьогодення (для підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів, третій рівень освіти в Україні)	
Леміш Н.Є.	227
Особливості освітньо-наукової програми для третього рівня вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» у Дніпровському державному медичному університеті	
Лехан В.М.	230
Формування хореографічної науки в Україні в умовах сьогодення як повноправної галузі в науковому осередку	
Літовченко О.А.	232
Використання потенціалу філософії в процесі формування методологічної культури здобувачів вищої освіти	
Логвиненко В.М.	236

**ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
ДЛЯ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 229 «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»
У ДНІПРОВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

Лехан В.М.

*доктор медичних наук, професор,
професор кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я
Дніпровський державний медичний університет
м. Дніпро, Україна*

В Україні з 2016 р., після схвалення Урядом відповідної Концепції [1, с. 1], розпочалася розбудова нової системи громадського здоров'я – підсистеми охорони здоров'я, націленої на попередження захворювань, збільшення тривалості життя і зміцнення здоров'я шляхом організованих зусиль суспільства.

Характер проблем громадського здоров'я, які часто є складними і не мають простих рішень, вимагає добре навчених кадрів вищої кваліфікації для їх ефективного наукового вирішення [2, с. 1], що й актуалізувало розробку освітньо-наукової програми (ОНП) для третього рівня вищої освіти за спеціальністю «Громадське здоров'я».

Оскільки стандарт вищої освіти для третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю «Громадське здоров'я» до цих пір не затверджено, базою для створення ОНП слугував 8 рівень Національної рамки кваліфікацій. Для конкретизації цілей, програмних результатів навчання (ПРН), загальних та фахових компетентностей було використано низку міжнародних та національних матеріалів, зокрема:

– Основи Європейської політики і стратегії для 21 століття «Здоров'я 2020» [3, с.1];

– Європейські підходи асоціації шкіл громадського здоров'я (ASPHER – Association of Schools of Public Health in the European Region), діяльність якої присвячена посиленню ролі охорони здоров'я шляхом вдосконалення освіти та підготовки фахівців з громадського здоров'я як для практик, так і для досліджень [4, с. 2];

– Модель компетенцій ВООЗ– ASPHER для кадрів громадської охорони здоров'я в Європейському регіоні ВООЗ [5, с.2];

– Концепція розвитку системи громадського здоров'я [1, с.2].

Визначення ПРН також забезпечувалося шляхом вивчення зарубіжних аналогів (зокрема, Американського комітету з підготовки

лікарів для громадської охорони здоров'я [6]), ОНП інших закладів вищої освіти (наприклад, Вінницького національного медичного університету [7, с. 2]) та Дніпровського державного медичного університету (ДДМУ) для інших спеціальностей та пропозицій стейкхолдерів.

В результаті проектування мету ОНП «Громадське здоров'я» охарактеризовано як «підготовка в належних академічних умовах висококваліфікованих науковців у предметній області громадського здоров'я і громадської охорони здоров'я, здатних самостійно провести та втілити у практику оригінальне наукове дослідження, націлене на розв'язання комплексних проблем щодо підвищення рівня популяційного здоров'я, яке розширить сферу наукових знань, сприятиме подальшому розвитку науково-обґрунтованої охорони здоров'я і доказової профілактики та отримує високу оцінку у професійному і міждисциплінарному середовищі».

Визначено 5 загальних, 11 фахових компетентностей та 17 програмних результатів навчання.

Програма має модульну структуру, що надає можливість здобувачу обрати за спеціальністю «Громадське здоров'я» вектор наукового дослідження з наступних профілактичних дисциплін: соціальна медицина, гігієна та професійна патологія, епідеміологія.

Унікальність ОНП полягає в її гармонізації з Європейськими підходами ASPHER та ВООЗ щодо підготовки фахівців з громадського здоров'я; в комплексності та інтегративності, що забезпечується модульною структурою; в можливості внутрішньої та зовнішньої міжсекторальної колаборації з іншими кафедрами ДДМУ, закладами вищої освіти, громадськими і міжнародними організаціями; у націленості на розбудову та підвищення дієвості системи громадської охорони здоров'я в Україні та регіоні, особливо у періоди на кшталт пандемії COVID-19.

В 2021 р. ОНП була акредитована Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) і у 2022 р. було успішно захищено першу дисертацію на здобуття ступеня доктор філософії за спеціальністю «Громадське здоров'я».

Література:

1. Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. № 1002-р URL:<https://www.kmu.gov.ua/npas/249618799>

2. The public health workforce / Otok R. et al. // Organization and financing of public health services in Europe /. Rechel B, Jakubowski E, McKee M, et al. editors. Copenhagen: European Observatory on Health

Systems and Policies, 2018. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK53>

3. Здоровье-2020: основы европейской политики и стратегия для XXI века. Копенгаген, Дания: Всемирная организация здравоохранения. Европейское региональное бюро, 2013. 232с. URL:<https://apps.who.int/iris/handle/10665/327884>

4. ASPHER's European List of Core Competences for the Public Health Professional. 5th Edition. Edited by: A. Foldspang, C.A. Birt, R.Otok. Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER), 2018. 65 p.. URL: https://www.aspher.org/download/199/04-06-2018_aspher_s_european_list_of_core_competences_for_the_public_health_professional.pdf

5. WHO-ASPHER Competency Framework for the Public Health Workforce in the European Region. World Health Organization, 2020. 73p. URL:https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0003/444576/WHO-ASPHER-Public-Health-Workforce-Europe-eng.pdf

6. *Training Physicians for Public Health Careers. Institute of Medicine.* Washington, DC: The National Academies Press, 2007. 136p. DOI: <https://doi.org/10.17226/11915>.

7. Освітньо-наукова програма «Громадське здоров'я» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти) за спеціальністю 229 Громадське здоров'я. Вінницький національний медичний університет, 2020. URL: https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/ONP_gr-zdor_pr_2020.pdf

ФОРМУВАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ ЯК ПОВНОПРАВНОЇ ГАЛУЗІ В НАУКОВОМУ ОСЕРЕДКУ

Літовченко О.А.

*аспірант/асистент кафедри режисури та хореографії
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Кожна доба становлення суспільства передбачає та висуває свої виклики часу, які охоплюють усі галузі як освіти, так і науки, і мистецтва. З початком війни в Україні відбулось масштабне переосмислення цінностей в напрямку утвердження національної свідомості, що відобразилось у всіх сферах людської діяльності без